



KORRALDUS

04.06.2026 nr DM-131316-26

Haava III kruusakarjääri keskkonnaloa nr KL-524313 andmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõike 1 punkti 4, haldusmenetluse seaduse § 53 lõike 2 punkti 3, § 61 lõike 1 ning tuginedes OÜ MERKO KAEVANDUSED taotlusele nr T-KL/1027802-2, Vinni Vallavolikogu 25.09.2025 otsuse nr 38, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. anda ettevõttele OÜ MERKO KAEVANDUSED (registrikood 14872152) tähtajaline keskkonnaluba nr KL-524313 15 aastaks kehtivusega kuni 04.06.2041 aadressil Severi, Vana-Vinni küla, Vinni vald, Lääne-Viru maakond (katastritunnus 90001:001:0702) Haava III kruusakarjääris maavara kaevandamiseks.

1.2. Määrata keskkonnaloale nr KL-524313 kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse punktis 3.2. "Kõrvaltingimuste seadmine" toodust.

1.3. Korraldus jõustub selle teatavaks tegemisest ettevõttele OÜ MERKO KAEVANDUSED.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

KMG OÜ (registrikood 16196755, aadress Betooni tn 28, Lasnamäe linnaosa, Tallinn) esitas 20.02.2025 Keskkonnaametile Haava III kruusakarjääri keskkonnaloa taotluse, mida parandati vastavalt Keskkonnaameti 12.03.2025 kirjale nr DM-131316-3. Taotlus, mis esitati 04.04.2025, võeti menetlusse 29.04.2025 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (edaspidi KOTKAS) menetlus nr M-131316 alla).

Haava III kruusakarjääri mäeeraldisel kehtis kuni 08.01.2026 keskkonnaluba nr L.MK.LV-205644 maavara kaevandamiseks. Maapõueseaduse § 60 lg 2 alusel antakse kaevandamisluba kruusa kaevandamiseks kuni 15 aastat. Maapõueseaduse § 67 lg 1 alusel saab kaevandamise luba pikendada veel kuni 15 aastat. Kuna Haava III kruusakarjääri kaevandamisluba on varem pikendatud esitati taotlus uue keskkonnaloa taotlusena.

Haava III kruusakarjääri keskkonnaluba nr L.MK.LV-205644 registreeriti ümber KMG OÜ ja OÜ MERKO KAEVANDUSED 17.10.2025 esitatud ühisavalduse alusel Keskkonnaameti 13.11.2025 korraldusega nr DM-133933-2 OÜ MERKO KAEVANDUSED nimele. Samal ajal anti üle ka käesolev Haava III kruusakarjääri keskkonnanaloga taotlus OÜ-le MERKO KAEVANDUSED.

Eelnevat arvesse võttes on alates 13.11.2025 Haava III kruusakarjääri keskkonnanaloga taotlejaks OÜ MERKO KAEVANDUSED (registrikood 14872152, aadress Harju maakond, Tallinn, Järvevana tee 9g, 11314).

Taotletav karjäär asub Lääne-Viru maakonna Vinni valla Vana-Vinni küla eraomandisse kuuluval kinnistul Severi (katastritunnus 90001:001:0702). Mäeeraldis kinnistu kuulub taotlejale (varem KMG OÜ praegu OÜ MERKO KAEVANDUSED).

Taotletav mäeeraldis hõlmab Haava (Rakvere) maardla (registrikaart nr 781) Haava III kruusakarjääri mäeeraldis aktiivse tarbevaru plokki 5, 6, 12, 13 ja 14. Tegemist on varasemalt kaevandatud ala mäeeraldisega, mille pindala on 4,35 ha ja teenindusmaa pindala on 5,04 ha. Mäeeraldisega seotud varu oli taotluse järgi 01.01.2025 seisuga järgmine: 5 plokk ehituskruus 60,80 tuh m³, 6 plokk täiteliiv 6,90 tuh m³. 12 plokk ehituskruus 0,30 tuh m³, 13 plokk ehituskruus 0,80 tuh m³ ja 14 plokk ehituskruus 12,50 tuh m³. Kaevandatav varu oli väiksem - ehituskruusa osas oli varu 66,98 tuh m³ ja täiteliiva osas oli varu 5,50 tuh m³

Maavara kaevandamise aasta keskmiseks tootmismahuks on 5 tuh m³. Maavara kasutusalaadeks on ehitus ja teedehitus. Keskkonnaluba soovitakse 15 aastaks. Kaevandatud maa korrastatakse osaliselt maatulundusmaaks ja osaliselt tehisveekoguks.

Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonjahuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnanaloga taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnanaloga taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv 1990 eurot on tasutud 20.02.2025 riigilõivuseaduse § 136² lg 1 p 4 ja lg 2 kohaselt.

Keskkonnanaloga andmise taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja (Eesti Geoloogiateenistus 14.04.2025 kiri nr 13-1/25-636).

Piirangud mäeeraldis mõjuraadiuses

Haava III kruusakarjäär jääb Rakvere linnast ca 4 km lõuna suunas ja Rakvere - Väike-Maarja – Vägeva tugimaantee nr 22 kilomeetrilt 7 km ida suunda. Haava III kruusakarjäärist põhjas asub Haava II kruusakarjäär (L.MK.LV-174778, kaevandaja Osühing Midam). Haava III kruusakarjäär asub täielikult Rakvere fosforiidimaardla (registrikaardi nr 192) alal. Haava III

kruusakarjäär külgneb läänest endise, nüüdseks korrastatud, Haava karjääriga (endine kaevandamisloa nr. LVIM-024; loa omanik AS YIT Eesti).

Haava III kruusakarjäär asub täielikult Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundlikul alal (väline tunnus LTA1000001). Haava III kruusakarjääri teenindusmaast ca 50 m kaugusel edelas asub Jupri karstiorg (registrikood LTA1000727) ja ca 570 m kaugusel maaparandussüsteemi eesvool Vinni I-2 (11075300100400011M) Haava III kruusakarjäärist ca 57 m kaugusel kirdes Haava II kruusakarjääri kõrval asub sinilille kasvukohatüübi kuusiku ja kuusesegametsa vääriselupaik VEP134002 ja ca 228 m kaugusel lõunas asub sinilille kasvukohatüübi laialehised metsa vääriselupaik VEP107110.

Haava III kruusakarjääri teenindusmaaga põhjast külgneb sideehitis ELA089 (väline tunnus ELA089) ning kohalik tee Haava tee (tee number 9000010). Haava III kruusakarjääriga loodes külgneb kohalik tee Haava tee (tee number 6621054). Haava III kruusakarjääri mäeeraldisel ja selle teenindusmaal puuduvad tehnovõrgud.

Haava III kruusakarjääri mäeeraldisel ja selle teenindusmaal puuduvad ajaloolised, kultuuriloolised ning arheoloogilised väärtused. Mäeeraldise piirides ei ole Natura 2000 võrgustiku alasid ega loodus- ja muinsuskaitselisi piirangualasid.

Kõige lähem Natura 2000 ala on umbes 3 km kaugusel ida pool asuv Vinni-Pajusti loodusala (RAH0000369), milleni Haava III kruusakarjäärist tulenev mõju ei ulatu. Järgmised Natura 2000 alad on juba enam, kui 6 km kaugusel.

Lähimate (500 m raadiusesse jäävate) kinnistute hooned mäeeraldise teenindusmaast on:

- loode pool asuv Alttoa (66204:003:1281) kaugus teenindusmaast umbes 167 m
- edela pool asuv Oja (66201:001:0794) kaugus teenindusmaast umbes 206 m
- kagu pool asuv Tominga (90001:001:0260) kaugus teenindusmaast umbes 247 m
- kagu pool asuv Astoki (90001:001:0410) kaugus teenindusmaast umbes 332 m
- edela pool asuv Kivistiku (66204:003:1290) kaugus teenindusmaast umbes 404 m
- lääne pool asuv Ojamäe (66204:003:0911) kaugus teenindusmaast umbes 471 m

2.2. Keskkonnavalitsuse muutmise taotluse ja otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 20.02.2025 keskkonnaotsuste infosüsteemi kaudu kohe selle pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Vinni Vallavalitsusele (edaspidi ka kohaliku omavalitsuse üksus; KeÜS § 43 lg 1 ja 2).

Loa andja teavitas ettevõtet menetluse algatamisest 29.04.2025 kirjaga nr DM-131316-6 ning küsis kohaliku omavalitsuse üksuselt 29.04.2025 kirjaga nr DM-131316-7 arvamust nõuetekohaseks tunnustatud taotluse kohta (KeÜS § 43 lg 2¹, MaaPS § 49 lg 6). Lisaks teavitati Rakvere Vallavalitsust, kuna Rakvere vald on Haava III kruusakarjääri piirinaaber.

Vinni Vallavalitsus edastas Keskkonnaametile 30.09.2025 Vinni Vallavolikogu 25.09.2025

otsuse nr 38 (KOTKAS 30.09.2025 nr DM-131316-16). Vinni Vallavolikogu kooskõlastas Haava III kruusakarjääri keskkonnaloa taotluse järgnevatel tingimustel:

1. Loa omaja peab Tominga (katastritunnus 90001:001:0260) ja Kivistiku (katastritunnus 66204:003:1290) kinnistutel teostama regulaarselt (ükskord aastas) kaevude seiret ning esitama tulemused kinnistuomanikule. Kui uuringutel selgub, et kaevandustegevuse tulemusena on veetase alanenud vee tarbimist mittevõimaldava tasemini, tuleb kaevandajal tagada vee kättesaadavus (näiteks uue kaevu rajamise toetamisega).
2. Loa omaja tagab Lilleaia (katastritunnus 90001:001:0141) kinnistule puurkaevu rajamiseks vajalikud vahendid, mille kohta sõlmitakse eraldi kirjalik kokkulepe.
3. Loa omaja ei teostada karjääris töid ajavahemikul 22:00-7:00, s.h materjali vedu.
4. Loa omaja peab tolmuhäiringu korral teostama tolmutõrjet Haava teel (tee nr 9000010).
5. Loa omajal on karjääris keelatud ladestada jäätmeid. Põhjavee reostumise vältimiseks seadmete või masinate tankimine ja remont võib toimuda ainult selleks ettenähtud teenindusplatsil.
6. Haava tee (nr 9000010) piirikaitsevöönd on 15 m. Piirikaitsevööndist ei tohi kaevandada.
7. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 kraadi ning toimub kaevandamistegevus, on keskkonnaloa omanikul kohustus kasta karjääris kaevise transportimisel kasutatavaid karjäärisiseseid teid.

Rakvere Vallavalitsus saatis 24.09.2025 Keskkonnaametile kirja (KOTKAS 24.09.2025 numbriga DM-131316-15) seoses Haava III kruusakarjääriga. Kirjas selgitati, et kuna Haava III kruusakarjäär ei paikne Rakvere valla territooriumil, siis ei ole Rakvere Vallavalitsus Maapõueseaduse § 49 lg 6 mõistes kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksus. Samas aga teavitati, et Rakvere Vallavalitsus on tutvunud taotlusega ja informeeriti, et 19.09.2025 pöördus Rakvere valla kodanik vallavalitsuse poole. Pöördumises avaldati kartust, et kaevandamistegevusega kaob nende majapidamise kaevust vesi.

Rakvere Vallavalitsus palus kaaluda hüdrogeoloogilise uuringu läbiviimist karjääri ümbruses ning hinnata võimaliku alanduslehtri teket ja ulatust. Vajadusel palume loasse kanda seire nõue ning uue puurkaevu rajamise kohustus juhul, kui kaevu vesi kaob kaevandustegevuse tagajärjel.

Keskkonnaamet edastas taotlejale (KMG OÜ) 02.10.2025 kirjaga nr DM-131316-17 Haava III kruusakarjääri taotluse kohta tulnud arvamused ja küsis nende kohta seisukohta. Lisaks Vinni vallavolikogu otsuse ja Rakvere Vallavalitsuse arvamuse edastamisele lisas Keskkonnaamet kirja juurde järgmist:

Keskkonnaametini on jõudnud menetluse käigus mitmelt Haava III kruusakarjääri mäeeraldise ümbruse maaomanikult küsimusi kaevu veetasemete osas. Vastavalt veeseaduse (edaspidi VeeS) § 35 lõike 3 kohaselt tuleb põhjavee kasutamise ja kaitse kavandamisel arvestada põhjavee loodusliku ressursiga, tagada põhjavee võtmise ja taastumise tasakaal ning vältida põhjavee liigvähendamist. Vastavalt VeeS § 146 võib Keskkonnaamet kahju hindamisse kaasata eksperte. Seega oleme seisukohal, et põhjendatud on hüdrogeoloogilise ekspertiisi läbi viimine, mille eesmärk on selgitada, kas ning millises ulatuses võib kaevandamine mõjutada lähedal olevate majapidamiste kaeve, sealhulgas kaevude kuivaks jäämist, veetaseme alanemist või veekvaliteedi halvenemist. Vajadusel nähakse ette ka seire nõuded. Eeltoodust tulenevalt peame oluliseks, et

hüdrogeoloogilise eksperthinnangu koostamisel kaasatakse ümbruskonna elanike ekspertiisi koostamise juurde.

Kuna Keskkonnaameti 02.10.2025 kirjale ei vastatud ja vahepeal muutus taotleja küsis Keskkonnaamet seisukohta uuesti OÜ-lt MERKO KAEVANDUSED 06.01.2026 kirjaga nr DM-131316-18.

OÜ MERKO KAEVANDUSED tellis Haava III kruusakarjääri hüdrogeoloogilise eksperthinnangu Inseneribüroo STEIGER OÜ-lt, kes edastas Keskkonnaametile eksperthinnangu 31.03.2026, mis on KOTKAS registreeritud 31.03.2026 dokumendina nr DM-131316-22.

Loa andja teavitas avalikkust loa menetluse algatamisest 29.04.2025 väljaandes Ametlikud Teadaanded ning piirinaabreid ja mõjutatud isikuid taotluse esitamisest 22.05.2025 kirjaga nr DM-131316-6 (KeÜS § 46 lg 1 p-d 1 ja 2). Loa andja otsustas jätta ajalehes teade avaldamata, kuna taotlusmaterjalide põhjal kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või -risk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi (KeÜS § 47 lg 2).

Loa taotluse osas esitas eraisik K.M. küsimusi Haava III kruusakarjääri keskkonnaloa taotluse osas (registreeritud KOTKAS 21.05.2025 numbriga DM-131316-8). Keskkonnaamet vastas küsimustele 06.06.2025 kirjaga nr DM-131316-11. Eraisik oli edaspidise menetluse juures kaasatud menetlusosalisena.

Keskkonnaamet tegi eelnõude avalikustamisel ettepaneku, et avalikku arutelu ei korraldata, kui menetlusosalised ei ole ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks esitanud selle suhtes vastuväiteid (HMS § 50 lg 2 p 1, lg 3). Avalikku arutelu ei korraldatud, kuna menetlusosalised ei esitanud loa menetluse ajal selle suhtes vastuväiteid.

Loa andja teavitas 19.05.2026 loa muutmise otsuse eelnõu valmimisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja saatis menetlusosalistele ja huvitatud isikutele tutvumiseks ja arvamuste/vastuväidete esitamiseks (19.05.2026 kiri nr DM-131316-25; HMS § 48 lg 1 ja 2, § 49 lg 1, KeÜS § 47 lg 2, § 48 lg 1, 3 ja 4), määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja jooksul.

Eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid ei laekunud.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis osauhingult OÜ MERKO KAEVANDUSED 19.05.2026 kirjaga nr DM-131316-25 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa muutmise otsuse ja loa eelnõule 14 päeva jooksul kirja saatmisest, hiljemalt kuupäevaks 02.06.2026.

OÜ MERKO KAEVANDUSED ei avaldanud keskkonnaloa eelnõu osas arvamust.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (KMH) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (KMH määrus).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet on andnud eelhindangu (KOTKAS 19.05.2026 kirjaga nr DM-131316-24), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu KMH algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

1. kavandatav tegevuskoht ei asu kaitstaval loodusobjektidel ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata ebasoodsalt kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
2. eelhindamise tulemusena selgus, et leevendusmeetmete kasutamisel eeldatavalt ei ületata kaevandamisel piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;
3. eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei avalda olulist mõju pinnavee režiimile ning põhjaveerežiimile avalduv mõju on eeldatavalt vähene ja lokaalne;
4. mäeeraldisel maastik kaevandamistööde käigus hävib, kuid see on kvalitatiivselt hiljem osaliselt taastatav maa-ala korrastamisega.

Keskkonnaamet jättis 19.05.2026 kirjaga nr DM-131316-24 „Haava III kruusakarjääri keskkonnaloa taotluse keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ algatamata KMH Haava III kruusakarjääri keskkonnaloa taotlusele. Kavandatavale tegevusele määrati keskkonnamõju eelhindamine ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks (vt p 3.3.3).

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnaloa andmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p

13).

Keskkonnaluba antakse tähtajaliselt, kuna kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15-ks aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2).

3.1.1. Maavara kaevandamine

Ettevõttel on luba (seaduses ka kui kaevandamisluba) vaja maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lg 1). MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnanaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnanaloa saamiseks loa andjale taotluse.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnanaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnanaloa andja kaevandamise keskkonnanaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Haava III kruusakarjääri keskkonnanaloa taotluse 29.04.2025 kirjaga nr DM-131316-6 Vinni Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks. Vinni Vallavolikogu on nõustunud keskkonnanaloa taotlusega tingimuslikult 25.09.2025 otsusega nr 38 (KOTKAS 30.09.2025 nr DM-131316-16) tingimuslikult (vt p 3.2.1).

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjätmeid, mida ladustatakse mäeeraldisel teenindusmaal, mis ei ole jäätmevõimaldaja jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjätmete kohta. Haava III kruusakarjääri keskkonnanaloa taotluse seletuskirja kohaselt kaevandamisjätmeid ei teki, kaevandatud ala korrastatakse osaliselt maatulundusmaaks ja osaliselt tehisveekoguks. Katend kasutatakse esimesel võimalusel karjääri korrastamiseks või võõrandatakse. Kaevandamise ajal on katendivallid efektiivsed müra- ja tolmutõkked. Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnanaloale jätmete eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjätmeid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jättekava esitada ning taotleda keskkonnanaloale juurde jätmete eriosa.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnanaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Keskkonnanaloa taotluse seletuskirja kohaselt soovib ettevõtte OÜ MERKO KAEVANDUSED kasutada taotletava kruusa ehitus ja teedehituses. Haava III kruusakarjääri mäeeraldisel kehtis kuni 08.01.2026 keskkonnaluba nr L.MK.LV-205644 maavara kaevandamiseks, mis on seni osaliselt korrastamata. Kaevandamise loa saamisel jätkatakse kaevandamist varasema keskkonnanaloa nr L.MK.LV-205644 alal.

Vastavalt strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud eesmärkidele ja põhimõtetele tuleb maardlate kasutusse võtmisel eelistada juba avatud maardlate maksimaalset võimalikku kasutamist, mille kohta on piisavalt vajalikku informatsiooni nii keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta. Kaevandamise jätkamine juba avatud ja kaevandamisega rikutud maa-alal on keskkonnasäästlikum kui täiesti uute alade kasutusele võtmine. Taotletav Haava III kruusakarjäär on avatud korrastamata karjäär. Seega on Keskkonnaameti hinnangul on keskkonnanaloo andmine Haava III kruusakarjääris maavara ammendamiseks kooskõlas olemasoleva maardla maksimaalse võimaliku kasutamise eesmärgiga, tagades maavarade registris arvel oleva maavaravaru võimalikult täieliku väljamise minimaalsete kadude ja jääkidega.

3.1.2. Loa andmisest keeldumise aluste väljaselgitamine

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus.

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine loa andmisest keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, MaaPS § 55).

- tegevus vastab õigusaktidega sätestatud nõuetele (KeÜS § 52 lg 1 p 4, MaaPS § 55 lg 1).

- tegevusega ei kaasne keskkonnamõju (KeÜS § 52 lg 1 p 6). Keskkonnaamet koostas keskkonnamõju eelhindangu (KOTKAS 19.05.2026 numbriga DM-131316-24), milles hinnati keskkonnamõju.

- tegevusega kaasnevate heidete lisandumisel ei ole keskkonna kvaliteedi piirväärtus ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 8, MaaPS § 55 lg 1).

- loa taotluse omaniku OÜ MERKO KAEVANDUSED esindaja, omab esindusõigust (KeÜS § 52 lg 1 p 1).

- tegevuses rakendatakse parimat võimalikku tehnikat (KeÜS § 52 lg 1 p 3 koosmõjus THS § 26 lg 1 p 3). Parima võimaliku tehnika kasutamise põhimõtted on taotluses.

- tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju (KeÜS § 52 lg 1 p 6) ja tegevusega kaasnevate heidete lisandumisel ei ole keskkonna kvaliteedi piirväärtus ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 8, MaaPS § 55 lg 1). Menetluse käigus leiti lahendused olulise mõju vähendamiseks, ning keskkonnamõju eelhindanguga määrati vajalikud leevendusmeetmed, mis on kajastatud loa kõrval tingimustes (peatükk 3.4).

- loa andmisega ei minda vastuollu riiklike huvidega, mis on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis "Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050" (MaaPS § 55 lg 2 p 10).

- Kohalik omavalitsuse tingimusi arvestati keskkonnaloa taotluse menetluse juures, mistõttu puudub MaaPS § 55 lg 2 p 11 kohane loa andmisest keeldumise alus.

- taotleja ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamise ega kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 03.06.2026) (MaaPS § 55 lg 3 p 1).

Maavara kaevandamiseks ja töötlemiseks kasutatava maa katastriüksuse sihtotstarve määramise ja muutmise nõuded on sätestatud maakatastriseaduses. Haava III kruusakarjäär asub kinnistul Severi (katastritunnus 90001:001:0702), mille sihtotstarve on 100% mäetööstusmaa.

3.1.3. Kinnistu kasutusõigus

Haava III kruusakarjäär asub Lääne-Viru maakonna Vinni valla Vana-Vinni küla eraomandisse kuuluval kinnistul Severi (katastritunnus 90001:001:0702). Mäeeraldise kinnistu kuulub taotlejale.

3.2. Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muuhulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnaluba on haldusaktiks, mille andmise või mitte andmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutusõiguse alusel.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud hüve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused ja seirevajadused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

Kõrvaltingimuse seadmisel arvestati kohaliku omavalitsuse poolt esitatud tingimusi, Haava III kruusakarjääri hüdrogeoloogilise eksperthinnangut (KOTKAS 31.03.2026 nr DM-131316-22) ja keskkonnamõju eelhinnangu keskkonnameetmeid.

3.2.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Vinni Vallavalitsus edastas Keskkonnaametile 30.09.2025 Vinni Vallavolikogu 25.09.2025 otsuse nr 38 (KOTKAS 30.09.2025 nr DM-131316-16). Vinni Vallavolikogu kooskõlastas Haava III kruusakarjääri keskkonnaloa taotluse järgnevatel tingimustel:

1. Loa omaja peab Tominga (katastritunnus 90001:001:0260) ja Kivistiku (katastritunnus 66204:003:1290) kinnistutel teostama regulaarselt (ükskord aastas) kaevude seiret ning esitama tulemused kinnistuomanikule. Kui uuringutel selgub, et kaevandustegevuse tulemusena on veetase alanenud vee tarbimist mittevõimaldava tasemini, tuleb kaevandajal tagada vee kättesaadavus (näiteks uue kaevu rajamise toetamisega).
2. Loa omaja tagab Lilleaia (katastritunnus 90001:001:0141) kinnistule puurkaevu rajamiseks vajalikud vahendid, mille kohta sõlmitakse eraldi kirjalik kokkulepe.
3. Loa omaja ei teostada karjääris töid ajavahemikul 22:00-7:00, s.h materjali vedu.
4. Loa omaja peab tolmuhäiringu korral teostama tolmutõrjet Haava teel (tee nr 9000010).
5. Loa omajal on karjääris keelatud ladestada jäätmeid. Põhjavee reostumise vältimiseks seadmete või masinate tankimine ja remont võib toimuda ainult selleks ettenähtud teenindusplatsil.
6. Haava tee (nr 9000010) piirikaitsevöönd on 15 m. Piirikaitsevööndist ei tohi kaevandada.
7. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 kraadi ning toimub kaevandamistegevus, on keskkonnaloa omanikul kohustus kasta karjääris kaevise transportimisel kasutatavaid karjäärisiseseid teid.

3.2.2. Eelhinnangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõtjude eelhinnangu ning otsustanud 19.05.2026 kirjaga nr DM-131316-24 Haava III kruusakarjääri keskkonnaloa taotlusele jätta KMH algatamata. Haava III kruusakarjääris kaevandamisega kaasneda võivaid keskkonnahäiringuid on pikemalt käsitletud eelhinnangu peatükis 3 ning siinkohal ei korrata.

Kõikide eelhinnangus esitatud keskkonnameetmetega arvestati loa andmisel.

3.2.3 Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõtjudele. Keskkonnaloale kõrvaltingimuste kandmisel on tuginetud eelhinnangus esitatud kaalutlustele, kus arvestati ka Vinni Vallavolikogu 25.09.2025 otsuse nr 38 tingimustega. Eeltoodu alusel seab Keskkonnaamet Haava III kruusakarjääri keskkonnaloale nr KL-524313 järgmised kõrvaltingimused:

1. Loa omaja peab Alttoa (66204:003:1281), Oja (66201:001:0794), Tominga (katastritunnus 90001:001:0260), Astoki (90001:001:0410) ja Kivistiku (katastritunnus 66204:003:1290) kinnistutel teostama regulaarselt (ükskord aastas) kaevude seiret ning esitama tulemused kinnistuomanikule. Kui uuringutel selgub, et kaevandustegevuse tulemusena on veetase alanenud vee tarbimist mittevõimaldava tasemini, tuleb kaevandajal tagada vee kättesaadavus (näiteks uue kaevu rajamise toetamisega, olemasoleva kaevu rekonstrueerimise toetamisega või vajaduse korral ajutise veevarustuse korraldamise kaudu).
2. Loa omaja tagab Lilleaia (katastritunnus 90001:001:0141) kinnistule puurkaevu rajamiseks vajalikud vahendid, mille kohta sõlmitakse eraldi kirjalik kokkulepe.
3. Minimeerimaks võimaliku reostuse teket, tuleb kaevandamis- ja töötlemistehnika korrasolu

regulaarselt kontrollida. Masinate hooldustöid, sh tankimist, tohib teostada ainult selleks ette nähtud spetsiaalsetel hooldusplatsidel, kus esmased reostustõrjevahendid peavad olema koheselt kättesaadavad või väljaspool karjääri selleks ette nähtud kohtades.

4. Karjääris müra tekitavad tegevused (nt maavara väljavedu, ekskavaatoriga töö) on lubatud ajavahemikus 7.00-21.00. Väljaspool seda ajavahemiku ei teostata kaevandamistöid.

5. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C ning toimub kaevandamistegevus või transport karjääris, tuleb niisutada karjäärisesiseid teid ja platse.

6. Loa omaja peab tolmuhäiringu korral teostama tolmutõrjet Haava teel (tee nr 9000010).

7. Haava tee (nr 9000010) piirikaitsevöönd on 15 m. Piirikaitsevööndist ei tohi kaevandada.

3.3. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Loa eelnõu osas arvamusi ei avaldatud.

3.4. Otsekohalduvad nõuded

Loaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda loale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis ["Loa omaja meelepea"](#).

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Mäeeraldise plaan
3. Geoloogilised läbilõiked
4. Korrastatud maa plaan

Kersti Ritsberg
vanemspetsialist
maapõuebüroo